

Noord-India MET DE MOTOR DOOR DE HIMALAYA

“Dat we voorzichtig moeten zijn, galmdde het nog. Avontuur zonder risico’s is Disneyland, had ik nog schalks nageroepen.” Lien en Ine zijn klaar voor de hoogst berijdbare pas ter wereld, temperatuurschommelingen van 50 °C en 2750 kilometer open weg. Een motortocht van Delhi naar Ladakh en net niet terug.

Ik heb iets met bergen. Sinds mijn eerste Artis Historia-prentkaart piekte de Himalaya bovenaan de wachlijst. Naar de eeuwige sneeuw rijden op een ‘nieuwe oldtimer’ met Brits-Indische roots was mijn droom.

“Ik wil volgend jaar graag naar de Himalaya.”

“Serieus of wat?”

“Met de motor. Ga je mee?”

“Zot.”

Tussen droom en daad staan tegenwoordig hooguit nog wat praktische bezwaren in de weg. Slechts een half jaar later geeft de treinrit van Delhi naar Amritsar ons een dag de tijd om te acclimatiseren. Mentaal dan. Buiten zengt de hittegolf en smelt het asfalt, maar binnen staat de airco loeihard. Achter het treinraampje etaleert India zich als een lappendeken. Het land intrigeert nu al met zijn

veelheid aan gezichten, religies, temperaturen en culturen. Landen in Delhi was slechts een opwarmertje – van 48 graden – in het overrompeld worden door kleuren en smaken.

Toch moet een motortocht met een Royal Enfield één van de intiemste manieren zijn om de verschillende karakters van het land te verkennen. Ook al zijn we in groep. Met de schoolreiskriebel in de onderbuik vertellen we wat ons vanuit verschillende richtingen naar dit beginpunt bracht. Drie musketiers die de vriendschap vierden, een koppel voor wie een duozit de liefde symboliseert, een solorijdster die schrijft naar het thuisfront, een zestigplusser met de hoogste weg ter wereld in het vizier... Veertien rijders, dat zijn minstens evenveel verhalen. Straks ronkt ons enige raakvlak met ons door de bergen.

HEILIGE DIP

De fietsriksja rijdt zijn banden en mijn tanden stuk op weg naar Harmandir Sahib, het mekka van het sikhisme in het hartje van Amritsar. De sikhs herken je aan hun kleurrijke tulband en dolk, al vallen ze je tegenwoordig alleen nog aan met hun

Ze zouden hier links rijden, maar doen dat eigenlijk gewoon waar het hen het best uitkomt.

smartphone. Hier krijgen blonde lokken nog evenveel bekijks als de Gouden Tempel. Zelfs als daar zorgvuldig een hoofddoek omheen werd gedrapeerd. En dus gaan we wel tien keer op de foto met de nieuwe Facebookgeneratie.

Voor de goeroe en de sikhs is iedereen welkom. De tempel waarin de heilige tekst wordt bewaard, heeft een deur naar elke windrichting. Reizigers mogen er in de vertrekken uitrusten en in de Guru Ka Langar hal wordt iedereen, ongeacht kaste of ras, onbaatzuchtig uitgenodigd om samen hetzelfde maal te eten. De keuken schept en schenkt dagelijks 100.000 kommetjes vol. Ondanks de verschroeïende hitte wagen wij ons net niet aan de 'holy dip for women'. Zonde, zou achteraf blijken, want de legendes dichtten het reservoir helende krachten toe.

GRENSPOST

De volgende dag hebben we maar één blokje motorverkenning nodig om erachter te komen waar de uitspraak *sweating bullets* voor staat. De Royal Enfield Bullet katapulteert ons zonder waarschuwing in het nietsontziende stadsverkeer. Ze zouden hier links rijden, maar doen dat eigenlijk gewoon waar het hen het best uitkomt. Nee, ons belangrijkste reddingsmiddel is niet onze rem of helm. Hier geldt de wet van de stoerste en is het je toeter of je leven.

We belanden al snel in de luwte van de rijstvelden. In de kleine dorpjes hollen alleen kinderen ons nog achterna, wild zwaaiend met het vredes-teken alsof we het bij vertrek vergaten. Alsof we

Kronkelend stijgen we 1800 meter. Vanaf nu wordt het 's avonds flink kouder, ontploft je zakje chips en zijn twee slokken bier genoeg voor een bulderlach.

het zouden kunnen gebruiken ook, op weg naar Wagah. De stad die sinds de onafhankelijkheid van Pakistan in 1947 gescheiden wordt door de Aziatische Berlijnse muur. De enige land-grens-overgang tussen India en Pakistan op de Grand Trunk Road. Elke avond houden de Indiase Border Security Force en de Pakistan Rangers hier een agressieve parade tijdens het neerstrijken van de vlag. Aan elke zijde van de grens staat een tribune. Onder het motto 'ik wil de grootste hebben' schreeuwen de toeschouwers er de langste soldaten van hun land toe, terwijl die met veel opti-

1. Monnik van Lamayuru, het oudste klooster in Ladakh.
2. De weg naar Kargil is doorspekt met legerkonvoien.
3. Grootse gedachten vereisen grootse panorama's

3

sche illusies en machtsvertoon hun schoenzolen aan elkaar laten zien. Rare jongens, concludeert Ferdinand droog.

KUIFJE IN TIBET

Op dag vier rijden we noordwaarts, de eerste uitlopers van de Himalaya in. Dat we via kronkelwegen 1800 meter moeten stijgen tot McLeod Ganj is niet alleen aan de hitte van onze remmen merkbaar. Van hieraf aan wordt het 's avonds flink kouder, ontploft je zakje chips en zijn slechts twee slokken bier genoeg voor een bulderlach.

We overnachten in Klein Tibet, het voorstadsje van Dharamshala waar de Tibetaanse regering is gevestigd en waar de Dalai Lama sinds zijn vlucht in 1959 uit China in ballingschap leeft. In de tuin van het klooster leren leerling-moenniken filosoferen en maken ze zich de vijf Tibetaanse wijsheden eigen tijdens levendige debatten. Ze onderstrepen hun argumenten met grote passen en krachtige gebaren, terwijl ze stellingen op elkaar afvuren. Jaloers op zoveel overgave draai ik nog een mantrarondje langs de gebedsmolens. "No no, back, miss, back!" Contempleren doe je hier alleen in wijzerzin. Wanneer ik de Debate Courtyard buitenstap, is het vooral de echo van het empathische handgeklap die nog lang nazindert.

TIP
Wanneer de wind opzet of de zon verdwijnt zakt de gevoels-temperatuur in de bergen al gauw meer dan 10 graden. Kleed je in laagjes en hou regenkleedij bij de hand.

PARADIJS OP WATER

Vanmorgen kon ik voor het eerst de vervolgroute in het rijm-laagje op mijn zadel krabben. De Himalaya lonkt nu echt. Onderweg motorgroeten we lokale Enfielddrijders, die schrikken wanneer er een vrouw onder de helm vandaan komt. In India zit de motarde alleen achterop.

Naarmate we Kashmir naderen, wordt de lucht vochtiger en de sfeer grimmig. De Jawahar Tunnel naar de groene vallei van Srinagar moeten we zonder uitzondering in groep doorrijden. In het groenere gras aan de overkant leven de Kashmiri's en streven rebellen al decennialang de onafhankelijkheid na. Sinds de jaren 80 is de vallei het strijdtoneel van een gewapend conflict. In 2002 werd gevreesd voor een kernoorlog, in 2014 sloegen 20.000 mensen na conflicten op de vlucht. De tuin van de Himalaya is de bruid die zowel door Pakistan, India als China wordt begeerd. Tussen de rijpende akkers en rijstvelden dutten militairen in de stilte van de tussentijd.

We laten onze Enfieldd achter aan de rand van het Dalmeer in zomerhoofdstad Srinagar. De gondels brengen ons naar één van de honderden houten woonboten die er een drijvende buitenwijk vormen. Impressionante restanten uit het koloniale tijdperk. Toen de *maharadja*, de Indiase heerser, de Britten verbood om land te bezitten, bouwde

de elite er haar eigen lustoord op het water. Ondanks de spanningen in de vallei is Srinagar een belangrijke toeristische trekpleister. Vooral voor de elite van eigen land, klinkt het, want buitenlanders schuwen de dreiging. Lelieplukkers, vissers en boten vormen een labyrint op zoet water. Zo idyllisch kan een oorlogsgebied zijn. Hier stokt mijn adem alleen van schoonheid.

KOUDE

De volgende tien dagen doorkruisen we de Himalaya. Vooraleer we de Zoji La Pas van 3529 meter beklommen, rijden we door Dras, de koudste plek van India. 's Winters piekt het hier gemakkelijk tot 23 graden onder nul. Mijn vingers en tenen tintelen van de kou. Wanneer een Tata truck me op een haar na mist, heb ik het weer minstens een half uur warm.

Eens Kargil gepasseerd klimmen we het echte hooggebergte in. Het landschap wordt weidser, de route onverhard en de baanmotor trekt zich met 500 cc als bij wonder overal doorheen. Ik ben geen groepsdier en bengel dus liever aan de staart van de kudde. Gelukkig gunnen we elkaar de vrijheid om af en toe te verdwalen, zonder elkaar een halve dag uit het oog te verliezen. Want wanneer het even fout gaat, zijn de voordelen van een groep onmiskenbaar. Platte banden en niet-Engelstalige grenscontroleurs laten zich nu eenmaal sneller kennen met een extra paar handen.

DE HOOGSTE PAS

We stuiteren als cowboys door ruige passen en de Indusvallei. We overschrijden passen van 3760, 4147 en 4880 meter, mennen onze Bullets door mul zand, putten, een sneeuwstorm en ijskoude rivieroversteken. Daarna ontnemt de nietigheid me alle adjectieven. De weg naar Lamayuru, Leh en Kardung La is zonder meer de mooiste waarop ik ooit reed.

Bullet en ik worden de lucht in gekatapulteerd. We klappen in één smak om. Ik breek zijn val. Wat volgt is wazig.

Wanneer we enkele dagen later de Rupshu hoogvlakte inrijden, verschijnt mijn Artis Historiaprentkaart voor me in 3D. Ik zwaai, wijs wild en krijg per kerende een duim terug. Dit is het! Mijn glimlach wordt gezandstraald van tevredenheid. We overnachten in een tentenkamp langs het zoutmeer Tso Kar, met 4500 meter de hoogste slaapplek van de reis. De meesten hebben hoofdpijn door de hoogte. Of was het toch de rum? Wanneer we al vroeg vertrekken naar Keylong, worden we gevolgd door een cameraploeg van

1. Motards in Leh, cruisend door het mooiste gebergte op aarde.
2. Boven de 5000 meter verdwijnt alle rijstrookdiscipline als sneeuw voor de zon.

France 2, die een reeks maakt over 'The Most Dangerous Roads on Earth'. Als geregisseerd heeft een lawine al een paar kilometer verder een brug verwoest. Met z'n drieën tillen we één van de losse metalen platen op en leggen ze precies zo dat we er net met één motor langs kunnen. Andrea overwint haar hoogtevrees en rijdt er plankgas over. Onder de brug kolkt een ijskoude bergrivier.

CRASH

Uiteindelijk blijkt de Rohtang Pass de grootste uitdaging, hoewel het niet eens de hoogste is. Haarspeldbochten en een slecht wegdek laten de klim verraderlijk lang duren. De weg flirt met de afgrond. "Voordat je op de top bent, ga je waarschijnlijk al de mist in", voorspelde Bart nog. We zouden elkaar weerzien op de top, waar Tibetanen wachten in dikke yakhuiden jassen. Bijna boven genieten we eindelijk weer even van een stukje asfalt. Voor ons ontsluit zich een prachtig panorama. Ik geniet.

Wanneer ik door de zoveelste ondiep ogende plas rijd, klotst het smeltwater even opzij. Kilometer 2168 legt een gigantische kuil bloot. Wel dertig centimeter diep, ruim vijftig centimeter diame-

ter, luidt de inschatting achteraf. Ik rijd amper 50, maar kan geen kant meer uit. Ik klamp mijn stuur vast, incasseer een eerste schok en voel hoe mijn achterwiel genadeloos in de put verdwijnt. Geen tel later worden Bullet en ik de lucht in gekatapulteerd. We klappen in één smak om. Ik breek zijn val. Wat volgt is wazig.

Of iemand die motor van mijn been kan halen, vraag ik nog. De motor draait, de gebedsvlaggetjes aan mijn stuur wapperen halfstok. Erwin trekt wit weg. Pas wanneer ik mezelf rechtop wil duwen, voel ik de pijn. Mijn bovenarm brak volledig door, pal onder de veiligheidsschelp die mijn schouder wist te behoeden voor erger. Dat ook mijn kuitbeen brak, zou ik pas een week later ontdekken. Ik kerm. Geluiden vervagen, de Himalaya houdt stand. "We brengen je naar huis, meisje", sust iemand verslagen. Al heb ik amper door dat dit het einde van de reis inluidt. Mijn kleren worden doorsneden met mijn zakmes.

REPATRIËRING

Onze gids heeft geen gsm-bereik, want satelliet-telefoons zijn hier verboden. Een gammele ambulance, op weg naar de noordkant, maakt dankzij

10% KORTING OP JE HOTELBOEKING

Ga naar www.expedia.be en boek vóór 25 maart*

GEBRUIK CODE: AFFVABMAR

*Voorwaarden en uitgesloten aanbieders zijn te vinden op : <https://www.expedia.be/g/rf/affvabmar>

veel overredingskracht rechtsomkeer. Er is geen dokter, geen gordel. Er zijn geen medicijnen. Echt alles is nu beter dan niets. Gelukkig vertelt niemand me dat Manali nog ruim vijf uur rijden is. Ik beland op de draagberrie en krijg een kartonnetje als spalk. Vandaag steken we alleen nog pijngrenzen over.

Mijn wereld verkleint. Ik draai achtjes, zonder motor, eindeloos op zoek naar het einde van de weg. De pechdienst van VAB lonkt nu langverwachter dan de Himalaya. Mijn zenuw knelt, mijn

hand verkramp. Onze ambulance schokt de pas af en wordt tot twee keer toe tegengehouden. Nog steeds geen bereik. Een ongeluk komt nooit alleen. In het ziekenhuis wacht eerste hulp en de eerste Belgische stem. Buiten mijn weten om wordt een geolied radarwerk in gang gezet. Terwijl mijn breuken onder een onbestemde scanner zichtbaar worden, krijgt VAB de moeilijke taak me veilig thuis te brengen. We maakten het hen niet gemakkelijk, besef ik.

PRAKTISCH

ERHEEN Wij reisden 21 dagen met Motor Trails, een jonge groep avonturiers die al vijftien jaar motorreizen organiseert naar alle uithoeken van de wereld. In juni, juli en augustus reist Motor Trails opnieuw af naar India en Kashmir. www.motortrails.nl

BESTE REISPERIODE Naar de Himalaya reis je het best in de maanden juni, juli en augustus. Anders ligt er te veel sneeuw.

TIJDSVERSCHIL Tijdens onze zomertijd is het 3,5 uur later in India. Tijdens onze wintertijd is dat 4,5 uur.

MUNTEENHEID Indiase roepie

GOED VERZEKERD Ga zorgeloos op avontuur met een VAB-Reisbijstand, vanaf € 82 per jaar of € 105 voor het hele gezin. www.vabreisbijstand.be

Weidse vergezichten ruimen baan voor plafonds van ziekenboegen, hotelkamers en ambulances.

Uiteindelijk kost het ons vijf dagen om in Delhi en dus België te geraken. Geen vliegtuig, want te mistig. Geen operatie ter plaatse, want te riskant. Weidse vergezichten ruimen baan voor plafonds van ziekenboegen, hotelkamers en ambulances. Zevenhonderd hobbelige kilometers over land. Een tweede roadtrip, met sirene. Dankzij mijn eerste motorongeluk sinds mijn achtjarige carrière vlieg ik voor het eerst first class. Gebroken én gelijmd door zoveel eerste zorg.

Intussen rijd ik alweer motor. Na zes maanden revalideren is het litteken een schone herinnering. Ik word weleens smalend Titaantje genoemd. Ooit word ik de zotte bomma die van de Himalaya viel. Die zegt dat vrijheid ook kwetsbaarheid omvat. En het de reis is die telt, niet de bestemming. Volgend jaar wil ik terug. En neem ik opnieuw een VAB-Vakantiepakket. ■

1. Eerstehulp post in Manali.

2. Tibetaanse gebedsvlaggetjes op de top van de Fotu La.